

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 30^{ΗΣ} ΜΑΪΟΥ 1957

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Η. ΠΟΥΛΙΤΣΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΑΓΓΕΛΙΑ ΘΑΝΑΤΩΝ

Ὁ Πρόεδρος ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ τακτικοῦ μέλους ἐν τῇ Τάξει τῶν Ἑθνικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν **Γεωργίου Μπαλῆ**, συμβάντα τῇ 19^ῃ Μαΐου 1957, ὡς καὶ τοῦ ξένου ἐταίρου ἐν τῇ Τάξει τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, Καθηγητοῦ ἐν Λονδίῳ καὶ διακεκριμένου ἑλληνιστοῦ, **Gilbert Murray**, καὶ ἐξαίρει, ὡς κατωτέρω, τὴν προσωπικότητα τούτων καὶ τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ δράσιν αὐτῶν.

★

Μετὰ βαθυτάτης λύπης ἀνακοινῶ καὶ ἐπισήμως τῇ Ἀκαδημίᾳ τὸν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, τῇ 19^ῃ Μαΐου 1957, ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ τακτικοῦ μέλους αὐτῆς καθηγητοῦ **Γεωργίου Μπαλῆ**. Περίλυποι καὶ βαρυαλεγεῖς προεπέψαμεν αὐτὸν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν οἱ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν συνάδελφοί του, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ δικηγορίᾳ συνάδελφοι αὐτοῦ καὶ ἄλλοι εὐγνώμονες μαθηταὶ καὶ καλοὶ φίλοι του, ἐπ' ἴσης συμπενοῦντες καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐπιφανοῦς ἐπιστήμονος καὶ ἐξαίρετου ἀνθρώπου.

Τὴν ἀγαθὴν αὐτὴν ὑστεροφημίαν ἐξησφάλισεν εἰς τὸν ἀείμνηστον ἄνδρα μακροτάτη, 50ετής, λαμπρά, γόνιμος καὶ ὠφέλιμος τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐπιστημονικῇ καὶ κοινωνικῇ δράσις. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς 50ετίας αὐτῆς οἱ νομικοί, καὶ ἰδίᾳ οἱ νεώτεροι, μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως παρηκολούθουν τὰς ἐν ἐγκρίτῳ νομικῷ περιοδικῷ δημοσιευομένας συγχάς, εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον κυρίως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ δικονομικὸν ἀναγομένας νομικὰς μελέτας μὴ πολὺ γνωστοῦ ἕως τότε νομικοῦ, διακρινόμενας οὐ μόνον ἐπὶ ἐπιστημονικῇ ἐμβριθείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ λίαν εὐ-

προσδέκτω ἄκρη σαφηνεία καὶ θεικότητα. Αἱ σπουδαῖαι αὐται συγγραφικαὶ ἄρεται διέκριναν καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δημοσιευθεῖσας πολλὰς ἄλλας καὶ περισπουδάστους μελέτας, αἵτινες συγκεντρωθεῖσαι ἀπετέλεσαν ὀγκώδη καὶ εὐχυνμότατον τόμον, ὡς καὶ τὴν βραδύτερον δημοσιευθεῖσαν καὶ ἐπανειλημμένως ἐπανεκδοθεῖσαν περισπούδαστον πραγματεῖαν περὶ τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὅπερ, καθὼς ἕως τότε συνήθως ἀνεπτύσσετο εἰς τὰ οἰκεῖα συγγράμματα, παρεῖχε πολλοὺς κόπους εἰς τοὺς νέους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὠρίμους νομικούς, ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ ἠπλουστεύθη εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν καὶ σχεδὸν ἐξελαϊκεύθη. Οὕτω δ' ἀπεδείχθη διὰ μίαν ἔτι φορὰν ἡ ὀρθότης τοῦ ἀρχαίου λογίου, ὅτι σοφὸν τὸ σαφές.

Πρὸς ταῖς ἄρεταῖς ταύταις, αἱ συγγραφαὶ τοῦ ἀοιδίμου καθηγητοῦ διεκρίνοντο καὶ διὰ τὴν διαύγειαν τῆς σκέψεως καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς κρίσεως, ὡς καὶ διὰ τὴν εὐρύτητα καὶ γενικότητα τῆς νομικῆς ἀντιλήψεως, ἐλευθέρας προλήψεων καὶ ἀπηλλαγμένης σχολαστικότητας.

Ἡ λαμπρὰ συγγραφικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ δρᾶσις τοῦ ἐπιφανοῦς νομομαθοῦς καὶ ἀνδρός, ἧτις κατέδειξε τὴν ἔξοχον ἐπιστημονικὴν ἱκανότητα αὐτοῦ, καὶ τὰ διαληφθέντα ἄλλα ἐπιστημονικὰ καὶ συγγραφικὰ προσόντα, πλαισιούμενα καὶ ὑπὸ ἔξαιρέτου ἠθους καὶ ἀγαστῆς σεμνότητος, ἐπέβαλον τοῦτον εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ νομικοῦ κόσμου καὶ ἠνοιξαν αὐτῷ, τῷ 1925, τὴν εἴσοδον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, ἐν ᾧ ἐκόσμησε τὴν Νομικὴν Σχολὴν καὶ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ κυρίαν ἔδραν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἡ ἐν ταύτῃ εὐμέθοδος καὶ λίαν ἐπαγωγὸς προφορικὴ διδασκαλία του, ἧτις διεκρίνετο καὶ αὕτη διὰ τὴν διαύγειαν τῆς σκέψεως καὶ τὴν σαφήνειαν τῆς ἐκφράσεως, ἀπλουστεύουσαν καὶ τὰ δυσχερέστερα θέματα, προσεῖλκε πάντοτε πολυπληθεῖς, πρόθυμον καὶ εὐγνώμον ἀκροατήριον, καὶ ἐδημιούργησε διαρκῆ, καὶ μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν, ψυχικὸν δεσμὸν καὶ ἀφοσίωσιν τῶν μαθητῶν του πρὸς τὸν ἀγαπητὸν καὶ πρῶον διδάσκαλον.

Ἄλλ' ὁ ἀοίδιμος καθηγητῆς δὲν διεκρίθη μόνον διὰ τὴν ἔξοχον συγγραφικὴν δρᾶσιν καὶ τὴν πεφωτισμένην καὶ καρποφόρον διδασκαλίαν του. Διεκρίθη καὶ ἐν τῇ πράξει κατὰ τὴν μακρὰν ἀσκησιν τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος. Προσηλωμένος στερεῶς εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀρχάς, αἵτινες κατὰ τοὺς δημιουργοὺς τοῦ θεσμοῦ πρέπει νὰ διέπωσι τὸ σπουδαῖον τοῦτο δημόσιον καὶ κοινωνικὸν ἅμα λειτούργημα, ἵνα ἴσταιται αὐτὸ εἰς τὸ ὕψος, ὅπερ ἐκεῖνοι ὠνειρεύθησαν, ἤσκησε τοῦτο, εἴτε δικηγορῶν, εἴτε γνωμοδοτῶν, ἀείποτε μετὰ πάσης εὐθύτητος καὶ ἀξιοπρεπείας.

Ἡ εὐθύτης δ' αὕτη ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἄλλων ἠθικῶν προσόντων τοῦ ἔξοχου ἀνδρός ἐφείλκυσαν τὴν ἰδιαίτεραν ἐκτίμησιν τοῦ δικηγορικοῦ σώματος τῆς πρωτεύουσας, ἀναδείξαντος αὐτὸν ἐπανειλημμένως πρόεδρον τοῦ Δι-

κηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929, πολλές προσενεγκόντα αὐτῶ ὑπηρεσίας.

Σπουδαιότητα ἐπ' ἴσης ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ, ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων διαπρεπῶν συναδέλφων του καὶ νομομαθῶν, εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νέου Ἀστικοῦ Κώδικος. Πλὴν τοῦ περὶ κληρονομικοῦ δικαίου μέρους αὐτοῦ, ὅπερ εἰδικῶς ἐπεξεργάσθη, τῷ ἀνετέθη μετὰ ταῦτα καὶ ὁ συντονισμὸς τοῦ σχεδίου τοῦ ὅλου Κώδικος, ὅπερ ἔργον ἐξετέλεσεν ἐπιτυχῶς. Οὕτω δὲ συνετελέσθη ἐπὶ τέλους, μετὰ ἐπανειλημμένας ματαίας ἀποπειράς ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας πρότερον, καὶ ἐτέθη εἰς ἰσχὺν ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδιξ, ὅστις εἶχεν ἀποτελέσει τὸν εὐσεβῆ πόθον τῶν παλαιότερων νομικῶν.

Τοιαῦτα ἐπιστημονικὰ καὶ ἠθικὰ ἐφόδια φέρων ὁ μεταστάς, εὔρε ταχέως, τῷ 1931, καὶ τῆς Ἀκαδημίας τὴν θύραν προθύμως ἀνοικτὴν, καταλαβὼν διακεκριμένην θέσιν ἐν αὐτῇ, ἐν τῇ Τάξει τῶν Ἡθικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, καὶ συμβαλὼν μεγάλως ἐπίσης εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς.

Μετὰ πολλῆς προθυμίας ὁ τετιμημένος συνάδελφος προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ εἰς ἄλλα ἐπιστημονικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν καὶ τὴν Ἐλεήμονα Ἑταιρείαν Ἀθηνῶν, μετέχων τῆς διοικήσεως αὐτῶν καὶ παρακολουθῶν μετὰ ζωηροῦ διαφέροντος τὸ ἔργον καὶ τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν.

Ἀλλὰ δὲν θρηνοῦμεν μόνον τὴν ἀπώλειαν τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ συγγραφέως καὶ συναδέλφου. Θρηνοῦμεν ἐπ' ἴσης βαθέως τὴν ἀπώλειαν καὶ τοῦ ἐκλεκτοῦ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν καὶ εὐγενοῦς ἀνθρώπου, τοῦ ὄντως καλοῦ καγαθοῦ καθ' ὅλην τὴν ὑψηλὴν σημασίαν τῆς λέξεως, τοῦ ἐναρέτου καὶ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ, τοῦ φιλοπάτριδος πολίτου, τοῦ χρηστοῦ ἀνδρός, τοῦ σεμνοῦ καὶ ἐπιλέκτου μέλους τῆς κοινωνίας, τοῦ ἐχομένου ἀπρὸς τῶν ἐθνικῶν καὶ πατριῶν παραδόσεων, τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ πολυτίμου φίλου, τοῦ φιλοστοργοτάτου συζύγου.

Πράγματι ὅσοι εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσωσι τὸν ἀείμνηστον ἄνδρα καὶ νὰ συνδεθῶσι μετ' αὐτοῦ, ἠδυνήθησαν πάντες νὰ διαπιστώσωσι καὶ ἐκτιμήσωσι τὰς πολλὰς καὶ ἐξόχους ἀρετάς του, τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων του, τὴν εὐθύτητα καὶ χρησιμότητα τοῦ χαρακτῆρός του, τὴν πίστιν του εἰς τὰ ἀνώτερα ἰδανικά, καὶ πρὸ πάντων τὴν πλαισιοῦσαν τὰς ἀρετάς του ταύτας ἀπροσποίητον καλωσύνην καὶ ἀγαθότητα καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του, δι' ἧς κατέετα ἀπὸ τῆς πρώτης ἐντεῦξεως τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ὁμίλητοῦ.

Τὴν λαμπρὰν ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν καὶ τὰς ἐξόχους κοινωνικὰς ἀρετάς τοῦ μεταστάντος προσφιλοῦς καὶ διαπρεποῦς συναδέλφου καὶ ἐπιφανοῦς ἀνδρὸς βαθύτατα ἐκτιμῶντες, θὰ διατηρήσωμεν οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῷ Πανεπι-

στημίῳ Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν ἄλλοις ἰδρύμασι καὶ ἐν τῇ δικηγορίᾳ συνάδελφοι καὶ φίλοι του, ἐπὶ μήκιστον μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας τὴν σεπτὴν μνήμην του, μνήμην ἀγαθοῦ καὶ χρηστοῦ καὶ δικαίου ἀνδρός.

Αἰωνία του ἢ μνήμη.

★

Μετὰ πολλῆς λύπης ἀνακοινῶ καὶ ἐπισήμως τῇ Ἀκαδημίᾳ τὸν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, τῇ 20^ῃ Μαΐου ἔ. ἔ., ἐπισυμβάντα θάνατον, ἐν πληρότητι ἡμερῶν, τοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 ἀντεπιστέλλοντος μέλους καὶ τελευταῖον ξένου ἐταίρου τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, ἐταίρου δὲ τῆς Βρετανικῆς, ἐπιφανοῦς Ἑλλήνου φιλολόγου καὶ ἀνθρωπιστοῦ **Γκίλπερτ Murray**.

Γεννηθεὶς τῷ 1866 ἐν Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας ἀπεδήμησε τῷ 1877 μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου αὐτὴ ὀριστικῶς ἐγκατεστάθη. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν του ἐσπούδασε κλασσικὴν φιλολογίαν ἐν Ὁξφόρδῃ, διακριθεὶς ἐνωρίτατα διὰ τὸν ζῆλόν του εἰς τὰς κλασσικὰς σπουδὰς καὶ ἐπανεπιημμένως βραβευθεὶς διὰ μελέτας του περὶ ζητημάτων, ἀναγομένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν λατινικὴν ποίησιν. Τῷ 1889, ἐν ἡλικίᾳ 23 ἐτῶν, διορίσθη καθηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Γλασκώβης, ἔνθα ἐδίδαξεν ἐπὶ δεκαετίαν, ἀναδειχθεὶς οὐ μόνον ἔξοχος κλασσικὸς φιλόλογος καὶ ἀνθρωπιστής, ἀλλὰ καὶ μέγας παιδαγωγὸς καὶ ἔξοχος ρήτωρ. Ἐκεῖ ἐξέδωκε καὶ τὴν συνοπτικὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας», ἣτις, διὰ τὴν ἐξαίρετον σαφήνειαν, ἐμβριθίαν καὶ γλαφυρότητα αὐτῆς, κατέστη τὸ περὶ ἐκείνης διδακτικὸν ἐγχειρίδιον τῶν ἀγγλοφώνων λαῶν, γενομένη καὶ παρ' ἡμῶν εὐρύτερον γνωστὴ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σίμου Μενάρδου φιλοπονηθείσης μεταφράσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν καίτοι, τολμῶ νὰ εἴπω, ὅτι αἱ εἰκόνες τινῶν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, τὰς ὁποίας σκιαγραφεῖ ἐν αὐτῇ, ἀντίθετοι πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας ἐκ παραδόσεως εἴχομεν ὑπ' ὄψει, μᾶς ξενίζουσιν. Τῷ 1908 διορίσθη ὡς βασιλικὸς καθηγητῆς (Regius Professor), τίτλος ἀπονεμόμενος εἰς ἐξόχους φιλόλογους διοριζομένους ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καθηγητῆς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, διαδεξάμενος τὸν παραιτηθέντα διάσημον Ἀριστοτελιστὴν Μπαῦγουῶτερ, καὶ διατηρήσας τὴν ἔδραν ταύτην μέχρι τοῦ 1936.

Ὁ Μάρραϊϋ, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς Κλασσικῶν Σπουδῶν, ἠσχολήθη κυρίως περὶ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ποίησιν, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Αἰσχύλου, δὲν παρέλειπεν ὅμως νὰ διατηρήσῃ καὶ περὶ ἄλλα φιλολογικὰ ζητήματα τῆς ἑλληνικῆς γραμματείας. Ἐκ τῶν θεμελιωδεστάτων φιλολογικῶν ἐργασιῶν του εἶναι ἡ τρίτομος κριτικὴ ἔκδοσις τοῦ Εὐριπίδου (τῷ 1901, 1904 καὶ 1910), ὡς καὶ ἡ ὁμοία ἔκδοσις τοῦ Αἰσχύλου (τῷ 1937) ἐν τῇ σειρᾷ τῶν

ἐκδόσεων τῆς Ὁξωνείου Βιβλιοθήκης Κλασικῶν Συγγραφέων. Ἀμφότεραι αἱ ἐκδόσεις αὐται, καὶ ἰδίᾳ ἡ τοῦ Εὐριπίδου, ἐκρίθησαν ὡς ἀποτελοῦσαι σταθμὸν ἐν τῇ περὶ αὐτῶν νεωτέρᾳ διεθνεῖ φιλολογικῇ ἐργασίᾳ. Ἡ θερμὴ ἀγάπη του καὶ ὁ ἐνθουσιώδης θαυμασμός του πρὸς τοὺς ποιητὰς τούτους παρεκίνησαν τὸν Μάρραϊν νὰ μεταφράσῃ εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐμμέτρως καὶ λίαν ἐπιτυχῶς, ὡς ἐπ' ἴσης διεθνῶς ἀνεγνωρίσθη, τὰ δράματα τοῦ Εὐριπίδου, ὡς καὶ τινὰ τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Σοφοκλέους, καὶ τοὺς «Βατράχους», τοὺς «Ὅρνιθας» καὶ τοὺς «Ἰππεῖς» τοῦ Ἀριστοφάνους, ἵνα γίνωσι ταῦτα γνωστὰ εὐρύτερον καὶ εἰς τὸν διανοητικὸν ἀγγλόφωνον κόσμον, ἀναδειχθεῖς, ὡς λέγει ὁ Μενάρδος, ὁ ποιητικώτατος μεταφραστὴς τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ποιητῶν.

Ἐκ τῶν ἄλλων φιλολογικῶν του μελετῶν μνημονεύεται ἡ «Ἀνάπτυξις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔπους» (1907), ἡ περὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς θρησκείας ὑπὸ τὸν τίτλον «Τέσσαρα στάδια τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας» (1913) καὶ ἐπανεκδοθεῖσα βραδύτερον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πέντε στάδια τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας» (1925), ἡ «Στωικὴ φιλοσοφία», αἱ «Ἑλληνικαὶ μελέται» (1947), ὁ «Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ σύγχρονος κόσμος» (1953), συμπληρώσεις τῶν «Ἐπιτρεπόντων» καὶ τῆς «Περικειρομένης» τοῦ Μενάνδρου, σφριζομένων μόνον εἰς ἀποσπάσματα.

Ἡ γενικὴ του μέθοδος ἐν τῇ μνημονευθείσῃ συνοπτικῇ «Ἱστορίᾳ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας», ὡς λέγει ἐν τῷ προλόγῳ τῆς πρώτης ἐκδόσεως αὐτῆς, εἶναι προσωπικὴ πῶς καὶ ἀνεξάρτητος τῶν ἄλλων. «Ἐζήτησα νὰ μάθω, ὅσον εἶναι δυνατόν, ποῖοι ἄνθρωποι ἦσαν οἱ παντοδαποὶ Ἑλληνες συγγραφεῖς, τί ἡγάπα καθεῖς καὶ τί ἐμίσει, πῶς ἀπέζη καὶ πῶς ἐδαπάνᾳ τὸν καιρὸν του». Ἐννοεῖται ὅτι τοιαύτη ζήτησις εἶναι δυνατὴ μόνον κατὰ τὴν ἀττικὴν περιόδον καὶ ἴσως κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν τοῦ Πινδάρου. Ἄλλ' ἢ ἀπόπειρα, καὶ ἂν μὴ ἄγῃ εἰς σαφῆ πορίσματα, δὲν εἶναι ματαία. Διότι ἀπαλλάσσει τὸν μελετητὴν ἀπὸ τῆς σφαλερᾶς ἀντιλήψεως τῶν Ἑλλήνων ὡς ὁμοιομόρφων, ὡς πινακοθήκης ὁμογενῶν πλασμάτων, ἐχόντων τὰς αὐτὰς ἰδέας, πεποιθήσεις καὶ βλέψεις. Ἀληθῶς ἡ ποικιλία τῶν μορφῶν ἐκείνων τὰς κάμνει τόσον ζωηράς, ἢ μεγάλη ἀπόστασις τῶν σκοπῶν των, ἢ διαφορὰ τῶν κατορθωμάτων των καὶ ἢ δραστηριὰ ἐνέργεια ἐνὸς ἐκάστου, ἥτις κατέστησε τὰ κατορθώματα δυνατά. Οὐχὶ διὰ τῆς «κλασικῆς γαλήνης», οὐδὲ διὰ τῆς «λατρείας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος», ἀλλ' οὐδὲ διὰ μόνων τῶν διανοητικῶν καὶ καλαισθητικῶν χαρακτηρισμάτων ἀνυψώθησαν ἐκεῖνοι ἀπὸ τῆς βαρβαρότητος εἰς τὰ ὕψη τοῦ μοναδικοῦ των πολιτισμοῦ· ἀλλὰ δι' ἀτρύτων κόπων καὶ ἀγῶνων, διὰ τόλμης καὶ ὑπομονῆς, δι' ἀφοσιώσεως εἰς ἀρχάς, αἷς ἐθεώρουν ὑψηλάς, καὶ πρὸ πάντων διὰ ἐπιμόνου καὶ βαθείας σκέψεως. Ἡ ὑπόμησις τῆς γνώμης ταύτης τοῦ μεγάλου συγγραφέως ἴσως δὲν εἶναι ἄχρηστος.

Τοιοῦτος ἐν γενικωτάταις ὄλως γραμμαῖς ὁ ἐκλιπὼν διαπρεπὴς ξένος ἐταῖρος τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, ἐταῖρος τῆς Βρετανικῆς καὶ ἐπιφανέστατος κλασσικὸς φιλόλογος καὶ ἀνὴρ, τοῦ ὁποῖου τὴν σεπτὴν μνήμην θὰ διατηρήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐσαεὶ μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας, ὡς ἐξόχου μελετητοῦ καὶ μυσταγωγοῦ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ θερμοῦ καὶ εὐλικρινοῦς φίλου τῆς Ἑλλάδος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ κ. Γεώργ. Ἰωακείμογλου, παρουσιάζων τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν σύγγραμμα τῶν γάλλων ἰατρῶν **R. Fabre, R. Truhaut** καὶ **M. Régnier**, ὑπὸ τὸν τίτλον: « *Traitement d'urgence des intoxications* », ἀναπτύσσει τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ καὶ ἐπαινεῖ, ὡς κατωτέρω, τοὺς συγγραφεῖς του.

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν βιβλίον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ R. Fabre καὶ τῶν συνεργατῶν του R. Truhaut καὶ M. T. Régnier ὑπὸ τὸν τίτλον *Traitement d'urgence des intoxications*. Παρίσιοι, 1957.

Ἡ μεγάλη πρόοδος τῆς Χημείας καὶ ἡ συνεχὴς συνθετικὴ παρασκευὴ νέων χημικῶν ἐνώσεων ἀυξάνει συνεχῶς τὸ περιεχόμενον τῆς Τοξικολογίας. Νέα χημικὰ σώματα ἐφαρμόζονται ἐν τῇ Θεραπευτικῇ, ἄλλα ὑπάρχουν ἐντὸς ποιῶν καὶ σιτίων ὡς χρωστικά, ἀντισηπτικά κλπ.

Αἱ ἐφαρμογαὶ αὗται συνεπάγονται κινδύνους διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Ἐργάται εἰς ἐργοστάσια ἐκτίθενται εἰς νέα δηλητήρια καὶ πολλάκις παρατηροῦνται βαρεῖαι ἢ θανατηφόροι δηλητηριάσεις. Τέλος ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις ὅπου τὰ νέα δηλητήρια ἐφαρμόζονται καὶ δι' ἐγκληματικὰς πράξεις, ἀφοῦ μερικὰ ἐξ αὐτῶν ἀκόμη καὶ τὰ πλέον ἐπικίνδυνα πωλοῦνται χάρις εἰς τὴν ἀμέλειαν τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν, ἔλευθέρως εἰς τὸ κοινόν. Ἀναφέρω σχετικῶς τὸ παραθεῖον, τὸ ὁποῖον πᾶς τις δύναται νὰ προμηθευθῇ ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ.

Ὁ ἰατρὸς ὁ ὁποῖος καλεῖται νὰ θεραπεύσῃ περίπτωσιν δηλητηριάσεως εὐρίσκειται εἰς δύσκολον θέσιν, διότι κατὰ τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐκπαίδευσίν του ἐλάχιστα ἢ οὐδὲν ἔχει διδαχθῆ περὶ τῶν νέων δηλητηρίων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀυξάνει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Τὸ μετὰ χειρὸς βιβλίον πληροῖ ἐν σπουδαῖον κενόν. Διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, εἰς τὸ Γενικὸν μέρος καὶ εἰς τὸ Εἰδικὸν μέρος. Εἰς τὸ Γενικὸν μέρος γίνεται λόγος περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ταχεῖαν ἀπομάκρυνσιν τοῦ δηλητηρίου ἀπὸ τὸν ὄργανισμόν, διὰ τὴν διάσπασιν ἢ ἐξουδετέρωσιν τοῦ δηλητηρίου καὶ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸ Εἰδικὸν μέρος πραγματεύονται οἱ συγγραφεῖς τὰς ὀξείας δηλητηριάσεις αἵτινες ὀφείλονται εἰς ἀέρια καὶ ἀτμούς, ἀνόργανα μὴ πτητικὰ δηλητήρια, ὀρ-